

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-22736-VS
Documentnummer: INTERN-11291-VS
Datum: 24 februari 2015
Onderwerp: Ontwikkeling reservepositie en aangetrokken financiering 2010-2014
Bijlage(n): 1. Balans 2009-2014

Geachte Raad,

Inleiding

Tijdens de begrotingsraad 2015 is door de D66-fractie motie 100210 ingediend. Deze motie is in de vergadering ingetrokken na de toezegging door burgemeester en wethouders dat de in de motie genoemde zaken zouden worden verduidelijkt in een raadsinformatiebrief.

De motie verzocht om een nader onderzoek naar:

1. Hoe en op welke wijze de reserves zijn benut;
2. Hoe en op welke wijze de schuldpositie is opgelopen;
3. De informatievoorziening aan de Raad.

Algemeen

In de motie was geen nader te onderzoeken tijdsbestek aangegeven. Het ligt voor de hand om de balans van de jaarrekening over 2009 als vertrekpunt te nemen. Eerdere jaren geven op de gevraagde onderzoeksgebieden namelijk een bestendig beeld te zien. Vanaf het besluit het gemeentelijk belang in Nuon Energy halverwege 2009 te verkopen geven zowel het balanstotaal als de individuele balansposten alsook hun onderlinge verhoudingen opvallende ontwikkelingen te zien.

Ad 1. Ontwikkeling reservepositie 2009 - 2014

De opvolgende jaarrekeningen geven onderstaande ontwikkeling van de eigen vermogenspositie te zien:

Balansposten per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Eigen vermogen:						
Algemene reserves	44.641	38.599	5.579	3.574	4.716	4.145
Bestemmingsreserves	22.666	21.333	42.610	39.355	30.690	18.788
Totaal eigen vermogen	67.307	59.932	48.189	42.929	35.406	22.933

*Ultimo 2014 geeft het saldo van de jaarrekening over 2013 met de verwerking van de besluiten in 2014.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Dit komt neer op een afname van de reserves van € 44,4 mln. In een tijdsbestek van 5 jaar. De reserves zijn ingezet ter dekking van de volgende, in categorieën ingedeelde lasten zonder uitsplitsing naar jaren:

• Afboeking van boekwaarde van geactiveerde kapitaaluitgaven	€ 14,9 mln.
• Dekking exploitatietekorten	€ 11,3 mln.
• Voorziening Rijnlandroute	€ 9,0 mln. *
• Kapitaaluitgaven	€ 2,6 mln.
• Onttrekkingen egalisatiereserve riolering	€ 2,5 mln.
• Dekking bijdrage RIF	€ 1,2 mln.
• Beschikkingen overige bestemmingsreserves	€ 2,3 mln.
• Dekking tekorten WMO	€ 0,6 mln.
	€ 44,4 mln.

*De Voorziening Rijnlandroute is bij uw besluit van 11 december opgeheven. € 7,8 mln. wordt bij wijziging van de begroting 2015 toegevoegd aan de concernreserve; € 1,2 mln. wordt in een bestemmingsreserve Kapitaallasten Rijnlandroute gestort. Deze mutatie is derhalve niet in de overzichten verwerkt. De feitelijke afname van de reserve positie is dus eigenlijk € 9,0 mln. Kleiner, nl. € 35,4 mln.

Ad 2. Ontwikkeling schuldpositie 2009 - 2014

Balansposten per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vaste geldleningen	12	6.504	10.854	26.706	28.606	32.700

Sinds december 2010 is voor € 39,5 mln. aan kapitaalmarktleningen aangetrokken waarvan de restantschuld eind 2014 € 32,7 mln. bedroeg. De leningenportefeuille is als volgt samengesteld (in € 1.000):

looptijd		rente	vorm	Hoofdsom	restantschuld
van	tot				ultmo 2014
29-dec-10	29-dec-20	3,29%	lineair	6.500	3.900
10-mrt-11	10-mrt-21	3,56%	lineair	5.000	3.500
30-jan-12	30-jan-52	3,79%	lineair	10.000	9.500
21-dec-12	21-dec-22	1,84%	lineair	7.000	5.600
20-dec-13	20-dec-18	1,17%	lineair	4.000	3.200
27-mrt-14	27-mrt-24	1,72%	lineair	7.000	7.000
Totaal				39.500	32.700

Voor zover exploitatie- en investeringsuitgaven niet met de eigen uit de begroting voortvloeiende inkomsten/liquiditeiten, dus uit de 'eigen' kas, gefinancierd kunnen worden

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

(hetgeen gezien de omvang van m.n. investeringsuitgaven eigenlijk eerder regel dan uitzondering is), moet die aanvullende kasbehoefte uit de markt worden gehaald. De liquiditeiten die met de Nuon-verkoop zijn verkregen, zijn gefaseerd beschikbaar gekomen en ook aangewend voor de eerder bij de ontwikkeling van de reserves genoemde lasten (zie de € 44,4 mln.) voor zover dat daadwerkelijk kasuitgaven betroffen.

Sinds 2009 is de boekwaarde van de materiële vaste activa met € 28,2 mln. toegenomen (gecorrigeerd voor de afboekingen in de verslagperiode van € 14,9 mln.). De achterliggende, geactiveerde investeringsuitgaven betroffen (niet limitatief):

• Scholen	€ 14,0 mln.
• Verkeer/infrastructuur/(her)inrichting	€ 12,6 mln.
• Riolering c.a.	€ 4,0 mln.
• Sportaccommodaties	€ 3,3 mln.
• Groen	€ 1,8 mln.
• Beschoeiingen c.a.	€ 1,0 mln.
	€ 36,7 mln.

Omdat deze oorspronkelijke uitgaven verminderd zijn met (investerings) bijdragen en afschrijvingen, bedraagt de thans resulterende toename van de boekwaarde € 28,2 mln.

Om kort te gaan: Voorschoten had niet voldoende liquiditeiten/geld op de bank staan om de investeringen 'out of pocket' te kunnen betalen.

In eerste instantie worden de uitgaven gefinancierd met goedkoop, kort geld d.w.z. met een looptijd korter dan een jaar. Kapitaalmarktleningen moeten worden aangetrokken wanneer de maximaal toegestane omvang van de korte financiering langer dan 3 opvolgende kwartalen overschreden wordt. De wetgeving beoogt hiermee te voorkomen dat de gemeente te gevoelig voor plotselinge rentestijgingen wordt en met onvoorziene lastenstijgingen wordt geconfronteerd.

De leningen zijn aangetrokken binnen de voor de verschillende begrotingsjaren aangegeven maximale financieringsruimte zoals deze volgde uit de investerings- en financieringsstaat van de financieringsparagraaf. Die maximale financieringsruimte is door het achterblijven van de werkelijke investeringsuitgaven bij de in de ramingen verwoorde investeringsvoornemens bijna per definitie te groot en wordt nooit overschreden. Bij overschrijding kunnen kapitaalmarktleningen slechts worden aangetrokken bij expliciete besluitvorming door uw raad.

Ad 3. De informatievoorziening aan de Raad

Bovengenoemde ontwikkelingen volgen uit het over een periode van 5 jaar 'achter elkaar leggen' van de opvolgende gemeentelijke jaarrekeningen. Dit betekent niet dat de gesignaleerde trends ook dan pas duidelijk worden. In de opvolgende begrotingen wordt in de verplichte financieringsparagraaf onder de investerings- en financieringsstaat geschetst wat de verwachte ontwikkelingen in meerjarenperspectief zijn van de balansposten op basis van het in de betreffende begroting verwoorde beleid en voornemens. Uit de investerings- en

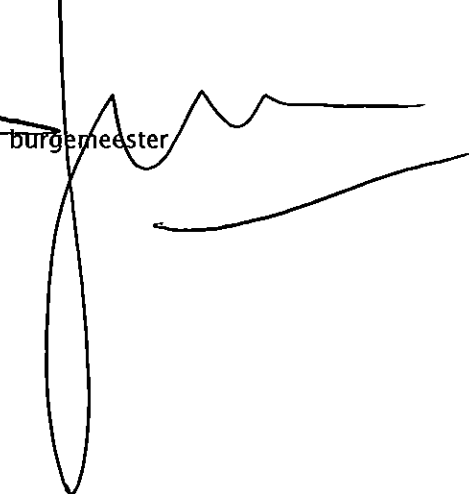
gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

financieringsstaat blijkt dus ook wat de verwachte aanvullende financieringsbehoefte voor het begrotingsjaar zal zijn. Uiteraard kunnen de werkelijke ontwikkelingen zoals die uit de jaarrekening blijken afwijkingen te zien geven. Afwijkingen die binnen de planning - & controlcyclus (PCC) weer worden verwerkt via bijstelling van het meerjarenperspectief. De informatievoorziening via de reguliere cyclus van begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening biedt de raad het inzicht dat nodig is om ontwikkelingen te signaleren en daarop zo nodig te handelen. Ook aanvullende contactmomenten met de ambtelijke organisatie zoals bijv. de vorig jaar gehouden 'tafeltjesavond' voor de begroting kunnen voor de benodigde verduidelijking van de aangeboden stukken zorgen. In de commissie Planning en Control kunnen de mogelijkheden besproken worden om de informatievoorziening waar nodig aan te vullen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Bijlage 1: Balans per 31 december

BALANS per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014* (prognose)
ACTIVA						
<u>Materiële vaste activa</u>						
Volgens staat C	34.024	41.819	44.694	56.442	58.360	47.301
Investeringsplafond						
Activering Rijnlandroute						
<u>Financiële vaste activa</u>						
Leningen (staat C)	9.350	12.948	11.904	11.543	12.159	9.015
vordering aandelen Nuon	20.785	13.694	14.673	14.673	8.560	8.560
Overige aandelen	517	517	290	290	290	290
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	-5.607	-1.882	-6.068	-2.833	4.755	5.523
uitzettingen < 1 jaar	8.391	14.780	9.598	6.907	7.145	6.204
Illiquide middelen	8.879	419	56	81	71	9
overlopende activa	6.298	3.830	4.776	3.182	2.843	5.540
Totaal activa	82.637	86.125	79.923	90.285	94.184	82.442
PASSIVA						
<u>Eigen Vermogen</u>						
Algemene reserves	44.641	38.599	5.579	3.574	4.716	4.145
Bestemmingsreserves	22.666	21.333	42.610	39.355	30.690	18.788
<u>Vreemd vermogen</u>						
Voorzieningen (incl. Rijnlandroute)	6.594	5.812	5.922	6.294	15.450	14.451
Vaste geldleningen	12	6.504	10.854	26.706	28.606	32.706
<u>Vlottende passiva</u>						
Netto vlottende schuld < 1 jaar	5.142	6.114	8.056	6.195	7.558	7.959
Overlopende passiva	3.582	7.763	6.902	8.161	7.164	4.393
Totaal passiva	82.637	86.125	79.923	90.285	94.184	82.442

De kolom 'ultimo 2014' geeft de balans uit de jaarrekening 2013 met de raadsbesluiten in 2014. Uiteraard is een en ander onder voorbehoud van de uitkomsten van de jaarrekening 2014.

Het eigen vermogen kan nader gespecificeerd worden:

EIGEN VERMOGEN per 31 december x € 1.000	2009	2010	2011	2012	2013	2014* (prognose)
Concernreserve	5.347	-1.250	5.580	3.574	4.717	4.145
Nuon-reserve	39.294	39.849	25.000	25.000	16.523	2.094
Vereveningsreserve grondexploitaties	1.967	0	339	54	1.027	60
Risicoreserve grondexploitaties	0	1.051	2.469	1.411	1.559	2.343
Volkshuisvesting	3.268	3.018	3.018	3.018	3.018	3.518
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	1.023	1.020	747	639	488	388
Regionale investeringen	3.250	3.000	2.750	2.500	2.250	2.000
Riolering	4.901	4.013	3.387	2.941	2.599	2.399
Overige bestemmingsreserves	8.257	9.231	4.899	3.792	3.224	5.986
Totaal eigen vermogen	67.307	59.932	48.189	42.929	35.406	22.933